

put jezelf uit voor niets. Loslaten en weten wie je diep van binnen bent, is het enige antwoord.

In januari 2015 debuteerde de paardenshow Phoenix - gloednieuw, zwart en rood, in vuur en vlam. De eerste show waarin Mistral en ik alleen op het podium stonden. Onze eerste show met de halsriem. Het eerste hoofdstuk van ons tweede leven. We probeerden het eerst tijdens een besloten bijeenkomst in Avignon, speciaal voor organisatoren van internationale paardenshows. Daarna gingen we naar Verden en Herning. Op de beroemde avondvoorstelling Hop Top Show van de Equitana in Essen verruilde ik op verzoek van de regisseur mijn flamboyante outfit voor een witte prinsessenjurk. Het was het ontstaan van de show 'Pure Harmonie'. Plotseling werden we overal gevraagd.

Voordat we zelfs maar beseften wat er gebeurde, werden Mistral en ik meegesleurd in een wervelwind die tweeënhalve ongelooflijke en wonderbaarlijke jaren zou duren. We gingen van het ene optreden naar het andere, heel Europa op en neer reizend. Precies vijf jaar nadat ik eraan was begonnen, moest ik mijn rol als trainer van het Franse ponyteam opgeven. Dat was geen gemakkelijke beslissing, maar ik kon niet overal tegelijk zijn. Nadat ik zeven jaar als een gek had gewerkt en tientallen paarden had gereden voor eigenaren zonder ook maar één vrije dag, pauze of vakantie om de kosten van Mistral's carrière te kunnen bekostigen, kreeg ik eindelijk

Ik was dankbaar dat ik tijdens mijn zwangerschap gewoon door kon trainen met Mistral.

de kans om me alleen op hem te richten. En op zijn zoon Sultan en onze kleine zonnestraal Pirate (waarover ik je later zal vertellen). Het was het beste cadeau dat ik ooit had gekregen. Het bracht ons nog dichterbij elkaar (althans, het bracht mij dichterbij elk van hen, aangezien Mistral natuurlijk een hekel had aan zowel Sultan als Pirate) en hielp me beseffen hoeveel de tijd die we doorbrengen met en het geven aan onze paarden de sleutel is tot alles.

In juni 2015 vroegen de organisatoren van de CDI4* in Mallorca me of het mogelijk was dat Mistral en ik meededen aan de wedstrijd en daarnaast een avondshow konden verzorgen. Ik stemde ermee in, aangezien het een perfect afscheid van de wedstrijdsport voor ons zou zijn: een fantastische plek, een spetterende sfeer, de Grand Prix op vrijdag, een optreden van Pure Harmony op zaterdagavond en de Kür op zondag. We verlieten de wedstrijdring voor de laatste keer met een zevende plaats en het bewijs dat Mistral een uniek paard is, in staat om moeiteloos te schakelen van wedstrijd-modus naar een vloeiende artistieke show. Als ik aan hem denk verschijnt er direct een glimlach op mijn gezicht en schitteren mijn ogen. Wat een paard!

In 2017 traden we op in dezelfde arena die twee jaar eerder ons lot had veranderd, die van de Equitana in Essen, Duitsland. Enkele maanden zwanger stond ik op het punt naar Tsjechië af te reizen, waar ons een nieuwe toekomst wachtte. Het was onze eerste show als viertal en een heel bijzondere en emotionele voor mij. Mistral en Sultan, vader en zoon. En ik en Louise, moeder en dochter - ook al zat Louise nog in mijn buik.

Er is een verbazingwekkend verhaal over mijn zwangerschap. In februari, tijdens onze show in Leipzig, Duitsland, gedroeg Mistral zich niet zoals normaal. Hij leek boos. Tijdens onze uitvoering luisterde hij voor het eerst helemaal niet naar me. Ik herkende hem niet eens. Na enkele weken omgaan met zijn onverklaarbare humeur, zo anders dan normaal, stelde mijn moeder voor om een paardentolk

te proberen. Ik geloofde daar niet in. Maar ik was zo verdrietig om mijn paard zo te zien, dat ik uiteindelijk instemde om met die vrouw te praten. Nadat ze een paar banaliteiten had opgenoemd die iedereen had kunnen zeggen na het lezen van mijn sociale media berichten of wat er over ons in de pers was verschenen, zei ze: 'Je bent ziek. Dat maakt hem erg bezorgd. Jij weet het niet en hij is vreselijk bang om je te verliezen. Het is iets in je buik en het wordt alleen maar groter en groter.' Ik had pas kort daarvoor ontdekt dat ik zwanger was. Niemand anders wist het nog. Met tranen in mijn ogen vertelde ik de dierentolk wat er aan de hand was. Ze antwoordde dat Mistral wilde dat ik uitlegde wat er gebeurde en dat ik hem geruststelde. En dat deed ik toen we alleen waren met z'n tweeën. Ik voelde me een beetje gek, tegen hem pratend terwijl ik in de houtkrullen van zijn stal zat en hij zijn hooi at alsof hij me negeerde. Geloof het of niet, vanaf die dag werd Mistral weer zichzelf. Sommigen van jullie zullen hun ogen rollen bij dit verhaal. Ik begrijp het, want ik was net zo! Maar het voorval maakte iets in me wakker.

Tien jaar nadat we elkaar voor het eerst ontmoetten werd Mistral eindelijk helemaal van mij, zodat we nooit meer van elkaar gescheiden konden worden. Ik bleef Mistral zoals gewoonlijk rijden en met hem werken tot exact twintig dagen voor mijn bevalling. Ik had gelukkig een gemakkelijke zwangerschap, waardoor ik ons dagelijks leven samen lang kon voortzetten. Ik was alleen een beetje zwaarder op de ruggen van Mistral en Sultan. We pasten ons aan aan een nieuw leven, settelden na lange tijd onderweg te zijn geweest en bouwden een geheel nieuw universum voor ons. Met zoveel verandering voelde ik dat andere aspecten van onze routine vooral hetzelfde moesten blijven. Wat ik echter niet had verwacht, was hoe de komst van mijn dochter mijn leven zo radicaal zou veranderen. Ik werd voor de tweede keer geboren met haar. Als het mooiste cadeau besloot ze eerder te komen dan uitgerekend, de dag na mijn dertigste verjaardag.

Er bestaat geen uitzonderlijker geschenk om een nieuwe periode te vieren. Ik werd veel meer geraakt dan ik wilde toegeven door deze tornado van liefde, die plotseling alles omverwierp op zijn pad. Daarvoor waren Mistral (tien jaar lang), Sultan (zeven jaar lang) en Pirate (twee jaar lang) mijn alles. Mijn hele leven was volledig aan hen gewijd. Elke beslissing die ik nam was gebaseerd op hen en voor hen. Ineens wist ik niet hoe ik moest omgaan met alle door elkaar lopende emoties die ik voelde. Ik wilde de beste moeder zijn voor mijn kleine meisje, maar ik wilde ook dezelfde veilige haven zijn voor mijn geliefde paarden. Ik worstelde veel, meer dan ooit tevoren. Eigenlijk heb ik mijn rust en antwoorden pas zeer recent gevonden. Het heeft me drie jaar gekost om te verwerken en te accepteren dat vanaf die eenentwintigste augustus 2017 mijn relatie met de paarden in mijn leven anders moest worden en dat dat geen verraad was. Ik was in de war. Ik probeerde mijn afwezigheid voor mijn paarden op te vullen met steeds meer mensen om hen heen, specialistische zorg en aandacht. Maar het was tevergeefs, omdat het mij of mijn tijd niet verving. Ik werd verteerd door schuldgevoelens, probeerde overal te zijn en faalde uiteindelijk overal de persoon te zijn die ik echt wilde zijn.

Mistral heeft me nooit iets kwalijk genomen. Hij veranderde niet als we samen werkten. Maar hij wees Louise af. Hij weigerde naar haar te kijken, deed zijn oren naar achteren en verhardde zijn gezichtsuitdrukking als hij haar hoorde 'kwetteren'. We waren als een langdurig getrouwd stel, plotseling door elkaar geschud door iets dat groter was dan wij, waarvan we niet wisten hoe we het moesten aanpakken en overwinnen. De liefde en band tussen ons bleef intact, maar ons dagelijks leven samen veranderde.

Het duurde lang voordat ik deze nieuwe realiteit kon verwerken en accepteren. Vooral omdat andere gebeurtenissen ons in de drie moeilijkste en pijnlijkste jaren van mijn leven stortten. Opnieuw, hoe verschrikkelijk ook, lieten de donkere tijden me een innerlijke reis maken die belangrijk was voor mijn persoonlijke groei, het vinden van nieuw begrip en het nemen van nieuwe stappen voorwaarts. Ik kon het doen dankzij haar, mijn kleine prinses en dankzij hem, mijn enige echte. We kwamen samen sterker uit de strijd, nog meer als eenheid en ook vrijer.

In 2018 was het tijd voor Sultan om zijn vader op te volgen in de legendarische showring van Aken, Duitsland. Voor deze terugkeer naar het podium na de geboorte van Louise wilde ik een speciaal nummer maken, waarbij ik witte gevederde vleugels van wel vier meter droeg. Het idee zat al in mijn hoofd bij het maken van onze show Phoenix. Maar nu had ik dus echte vleugels, ongelooflijk indrukwekkend en mooi. Het nummer heette *Angelus* en bestond volledig uit grondwerk.

Tien dagen voor de première kreeg mijn witte engel hevige koliek en werd hij naar een kliniek vervoerd. Toen hij daarvan was hersteld en ik hem zou ophalen, kreeg ik een vreselijk telefoontje dat hij een bacteriële infectie had opgelopen die zijn hele zenuwstelsel aanviel. Hij herstelde, maar hield er een gevoelige maag aan over, waar we vanaf dat moment altijd rekening mee houden.

Natuurlijk kostte het Sultan weken om zijn energie terug te krijgen en zijn lichaam stap voor stap weer op te bouwen. Slechts vijf dagen voordat we naar Aken vertrokken, besloot ik een nieuwe show te improviseren met Mistral. Hij en ik hadden daar twee jaar eerder *Pure Harmony* opgevoerd, dus we moesten iets anders doen.

Mistrals' officiële afscheid voor zijn pensioen stond gepland voor december in Zweden. Ik wilde proberen te rijden met de vleugels als een symbool van vrijheid, want ik wilde dat moment natuurlijk heel speciaal maken. Niet eenvoudig. Om mijn handen vrij te hebben

voor de vleugels, was ik van plan om de halsriem vast te maken aan mijn taille. Ondanks vele tegenwerpingen besloot ik het in Aken te proberen. Ik vertrouwde op Mistral, ondanks het potentiële gevaar van deze nieuwe uitdaging - en dat we slechts vijf dagen hadden om eraan te wennen. Iedereen in het team was uiterst gestrest.

Op de eerste dag dat ik hem de vleugels liet zien, liep Mistral achteruit de hele baan door. Op de tweede dag durfde hij ze aan te raken en ik kon ze heel voorzichtig opzetten. Op de derde dag probeerden we een paar oefeningen, met zijn halstertouw in één hand en de vleugels in de andere. Op de vierde dag probeerden we een stukje van de choreografie, die nog moeilijker was dan verwacht omdat de halsriem aan mijn taille niet kon worden losgelaten, zoals ik normaal gesproken altijd deed. De spanning erop was constant, wat verwarring en misverstanden veroorzaakte. Ik verzachtte het gevoel van de riem met een dik gelpad, om zijn hals te beschermen. Dat was een stap in de goede richting, maar we stonden onder tijdsdruk.

Toen we in de Duitse stad aankwamen, werd Mistral super gespannen. De aanwezigheid van pony's en merries met veulens dreef hem tot een waanzin zoals nooit eerder was gebeurd. Ondanks dit verliep de generale repetitie redelijk goed en konden we voor de allereerste keer de volledige choreografie proberen. Het losrijden voor de eerste avondshow was echter een ramp. In de overdekte arena naast de onze liepen de merries. Mijn hengst reageerde niet meer op wat ik vroeg en ik was bang dat hij me voor de allereerste keer in de steek zou laten. Uiteindelijk... ging het goed. Er waren onvolkomenheden, maar het publiek leek ze niet te hebben gezien. Aangezien ik altijd het gewicht van mijn eigen hoge verwachtingen op mijn schouders draag, was ik een beetje teleurgesteld. Het was niet helemaal wat ik in mijn hoofd had. Maar de rest van het team was super trots en opgelucht, wetende wat we hadden overwonnen.

Op de tweede dag voelde alles vanaf de eerste minuut anders,

wat ons naar het hoogtepunt van onze hele carrière leidde. Het was een avond die altijd onze avond zal blijven. Waarop alle sterren perfect op één lijn stonden. Zonder dat ik het me ooit had kunnen voorstellen, had ik geleefd voor dat moment sinds ik begon met rijden. Het ontaardde in een buitengewoon gevoel: perfectie. Dat moment waarop alles om ons heen stopte. Waarop onze ademhalingen in harmonie waren. Waar we één waren. Ik denk dat dit is hoe het zou voelen om een centaur te zijn. In onze lange carrière samen hadden Mistral en ik verschillende staande ovaties meegemaakt, maar deze was anders. Het had een andere smaak. Ik zweefde. Ik kon die nacht niet slapen omdat mijn adrenalinegehalte nog steeds zo hoog was, mijn emoties te intens. Ik kon niet stoppen met glimlachen en ik had vlinders overal - om en in me - gewoon door het opnieuw te beleven. Ik realiseerde me hoe gelukkig ik was om zo'n moment te mogen meemaken en te kunnen zeggen: 'Ik weet hoe het voelt en het is, samen met liefde, de krachtigste emotie ooit.'

Mistrals' afscheid was zoals gepland in Stockholm, in de arena die drie jaar eerder een van onze meest iconische shows had gehuisvest. Over een maand zou hij negentien jaar worden. Met vijf jaar internationale Grand Prix-wedstrijden achter de rug, terwijl hij ook optrad tijdens paardenshows, gevolgd door drie jaar op tournee over de hele wereld. Ik wilde dat Mistral met pensioen ging voordat hij moe werd. Terwijl hij nog steeds op zijn best was en met enthousiasme aan het werk ging. Ik bedank het hele team van de Sweden International Horse Show voor alles wat ze deden, want het was perfect. De koning en koningin van Zweden waren aanwezig. Het evenement werd live uitgezonden op een belangrijk Zweeds televisiekanaal. Het was een geweldig en welverdiend afscheid, een eerbetoon aan een klein paard waar velen om lachten voordat hij uitgroeide tot iets prachtigs. Maar het was moeilijk voor mij, het besef dat onze reis samen een nieuwe wending nam - de laatste. Terugkijken, de herinneringen aan al onze avonturen samen, de

prachtige mensen die Mistral en ik op ons pad hebben ontmoet, de uitdagingen die we hebben overwonnen, onze mislukkingen, onze moeilijke tijden, onze ontdekkingen, onze overwinningen. We waren samen opgegroeid. Plotseling voelde ik me oud, omdat ik moest accepteren dat Mistral dat begon te zijn. Ik werd die dag oud met hem. Een deel van mij althans.

Met een zwaar gemoed masseerde ik hem backstage voor wat ik dacht dat de allerlaatste keer zou zijn, hem in stilte voorbereidend op ons optreden, tranen rolden over mijn wangen. Ik was mezelf niet en natuurlijk voelde hij dat. De wereld om ons heen leek ver weg, ik voelde me verstikt en bewoog in slow motion. Ik wou dat ik de kracht en de moed had gehad om elk moment van zijn speciale afscheidshow te genieten. Ik was echter volledig van slag. De emoties die ons hele team voelde waren enorm. Iedereen had speciale herinneringen opgedaan met dit legendarische paard.

Gelukkig was Mistral die avond sterk voor ons allebei. Hij leek te zeggen: 'Maak je geen zorgen, het komt goed.' In de laatste minuut backstage, nadat iedereen ons alleen had gelaten om op de tribune te gaan zitten, waren we een kort moment even alleen voordat we de ring betraden voor onze laatste dans. Toen het doek omhoog ging zetten alle toeschouwers het licht van hun telefoons aan. Er ontstond een sterrenhemel in het grote stadion, waardoor ik tot tranen toe geroerd werd en kippenvel kreeg dat me tijdens de hele voorstelling niet verliet. Op dat moment een herinnerde ik me een belofte die ik aan Mistral had gedaan tijdens een van onze allereerste wedstrijden - in Jardy, in 2008, waar we faalden. 'Op een dag zal jouw naam schitteren tussen de sterren', had ik hem verteld. We maakten een laatste eronde tussen al de schitterende sterren. En toen de toegang van de arena openging voor ons vertrek, draaiden we ons om en deed ik wat ik iedereen om veiligheidsredenen had beloofd niet te doen. Ik maakte de riem los die mijn middel verbond met zijn hals. Hij en ik deden waar we het meest van hielden. Ik leunde

In Stockholm verlichtte het publiek het stadion met telefoons als een nachtelijke hemel en Mistral schitterde tussen de sterren.

met mijn schouders iets naar voren. Hij kende het signaal, ging er op volle snelheid vandoor en we staken de arena voor een laatste keer over, de vleugels vliegend in de lucht. Met die galop sloten we twaalf jaar geschiedenis af. Ons verhaal. Dat van een donkerbruine hengst en een jong meisje met groene ogen, geen van beiden voorbestemd om te slagen. Die samen de opgelegde regels trotseerden om hun eigen pad naar geluk te volgen, hen leidend naar de hoogste emoties die men kan voelen in een partnerschap met een ander wezen.

Vandaag, na samen gereisd te hebben door Frankrijk, Duitsland, Nederland, België, Spanje, Italië, Oostenrijk, Denemarken, Zweden, Portugal, Engeland, Tsjechië, Qatar en Zwitserland, loopt Mistral gelukkig en tevreden bij ons thuis in België. Bijna vierentwintig jaar, nog steeds prachtig en in uitstekende conditie. Het was moeilijk om de juiste balans te vinden nadat ik had besloten hem met pensioen te sturen. Tegenwoordig doen we twee keer per week wat ik 'yoga' noem. Dit zijn sessies van twintig minuten om hem soepel te houden nu hij ouder wordt. Daarnaast maken we één of twee keer per week een buitenrit met de halsriem om. De rest van zijn tijd brengt hij door in de wei, waarbij hij een koninkrijk bewaakt waar niemand in of uit gaat zonder zijn toestemming, of op zijn minst zijn mening. Het is een ritme waarin hij volledig lijkt op te bloeien. Terwijl ik deze woorden schrijf, graast hij voor mijn raam. Ik houd ervan om in mijn keuken te zitten en hem te zien genieten van zijn bestaan. Elke dag krijgt hij zijn massages en dagelijkse aandacht. Hij heeft het nodig. Als ik een paar dagen wegga, wordt hij gespannen

en angstig. Soms bel ik om met hem te praten. Hij kalmeert altijd als hij mijn stem hoort. We hebben onze rituelen. Hier op stal is het hele leven georganiseerd rond de koning, niet rond mij. Hij verdient het allemaal. Hoe meer hij groeide tijdens onze reis, hoe meer hij een speciale aura kreeg. Hij is een van 's werelds bijzondere zielen. Iedereen die hem ontmoet zegt dat.

Voor de vijftigste verjaardag van de Equitana doorbraken we de regels en stapte Mistral weer in de spotlights. Vijf jaar daarvoor hadden we ons eerste optreden, met ons viertjes, met Sultan en met Louise comfortabel in mijn buik. Deze keer zat ze bovenop Sultan. De show 'Rising Generations' kwam tot leven in de arena, waar we onze meest memorabele optredens hadden. Vader en zoon. Moeder en dochter. Verenigd voor een laatste show.

Vanuit België is Essen slechts drie uur rijden. Het was zo georganiseerd met het team van de Hop Top Show dat Mistral tot het allerlaatste moment in zijn weiland thuis kon blijven en eenmaal ter plaatse optimaal in de watten werd gelegd. Als je de blijdschap had kunnen zien die van hem afstraalde zodra hij uit de vrachtwagen stapte! Hij vond het fantastisch om weer terug te zijn in een sfeer waar hij zo van hield. En wat opviel, met zoveel kalmte in zijn ogen. Hij die normaal gesproken constant in zijn stal rondjes draaide, als de duivel tegen de muren schoppend als een ander paard durfde te bewegen, was rustig, kalm en op zijn plek. Drie-en-een-half jaar na zijn laatste optreden in de spotlights was hij terug, met de uitbundigheid van een zesjarige die de wereld ontdekt. Om hem op deze manier te zien - stralend, trots, vol kracht, speels - was onbeschrijfelijk. Daar zijn geen woorden voor.

Als Mistral de zegen van mijn leven was, was hem zo vroeg in mijn reis ontmoeten mijn vloek. Hij schudde mijn wereld door elkaar toen ik pas twintig jaar oud was. Hij gaf me alles waarvan ik maar kon dromen en veel meer.

Helaas reizen mensen de wegen van het leven langer dan paarden. Het vinden van de opvolger van zo'n uitzonderlijk paard is een onmogelijke taak. Er zal nooit een tweede Mistral zijn. Hij zal altijd de eerste blijven. De enige echte. De koning, van wie ik alles leerde en waarmee ik alles ontdekte. Ik hield van elke seconde van onze reis.

Het heeft lang geduurd voor ik me realiseerde hoe zwaar de last van onze verbinding was voor anderen. Het kostte me ook tijd om te begrijpen dat ik niet nog zo'n gepassioneerd en krachtig verhaal meer kon hebben als met Mistral, omdat nu als moeder een klein meisje mijn absolute prioriteit is geworden. Het gaat niet meer alleen om mij. Nu komt mijn verhaal na dat van haar.

Ik heb maandenlang tegen mijn gevoelens gevochten. Een wervelwind van tegenstrijdige emoties, zonder precies te begrijpen wat er werkelijk aan de hand was, wat er achter deze strijd schuilging. Inmiddels ben ik tot rust gekomen, omdat ik eindelijk woorden kan geven aan wat me kwelde. Wat ik met Mistral had was uniek. Het was een liefdesverhaal. Er komt geen vervanger. Hij zal geen opvolger hebben. Dat kan niet, simpelweg omdat mijn leven nooit meer hetzelfde zal zijn. We waren bijna vijftien jaar lang alles voor elkaar. Dat kan niet over worden gedaan.

Ik ben hem en hij is mij. Samen zijn we één.

*Ik ben hem en hij is mij.
Samen zijn we één.*

